

Precizările Avocatului Poporului, domnul Victor Ciorbea, referitoare la delegarea temporară a atribuțiilor către un Adjunct al Avocatului Poporului

Prin Ordinul nr. 190 din 16 octombrie 2018 al Avocatului Poporului au fost delegate unele din atribuțiile acestuia către un adjunct al Avocatului Poporului.

Prin acest ordin s-au exceptat de la delegare atribuțiile prevăzute de art. 15 alin. (1) lit. h), lit. i), lit. k), lit. m) și lit. n) din Legea nr. 35/1997, republicată, potrivit căreia Avocatul Poporului: "h) poate sesiza Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea legilor, înainte de promulgarea acestora; i) poate sesiza direct Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor; k) angajează salariații instituției Avocatul Poporului și exercită dreptul de autoritate disciplinară asupra acestora; m) poate sesiza instanța de contencios administrativ, în condițiile legii contenciosului administrativ; n) poate formula cereri de chemare în judecată ori plângeri penale și poate reprezenta în fața instanței de judecată minorul, atunci când acesta a fost victimă a violenței fizice sau psihice din partea părinților, tutorei sau reprezentantului legal, a abuzului, violenței și exploatării sexuale, a exploatării prin muncă, a traficului de ființe umane, a neglijării și exploatării, precum și a oricărei forme de violență asupra copilului, prevăzute și sancționate de legislația internă și internațională la care România este parte", precum și cele prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. a), lit. b)-parțial-, lit. c), lit. e), lit. f) și lit. g) din Regulamentul de organizare și funcționare al instituției Avocatul Poporului, republicat, conform căreia "a) prezintă celor două Camere ale Parlamentului rapoarte, anual sau la cererea acestora; b) semnează rapoartele, (...) obiecțiile și excepțiile de neconstituționalitate, recomandările (...); c) aprobă statutul de funcții și fișa postului pentru personalul din instituție; e) numește, promovează, eliberează din funcție personalul, potrivit dispozițiilor legale; f) aprobă trecerea personalului dintr-un departament în altul; g) aprobă deplasările personalului în străinătate".

Prin urmare, celelalte atribuții prevăzute de Legea nr. 35/1997, republicată și de Regulamentul de organizare și funcționare al instituției Avocatul Poporului sunt exercitate de adjunctul Avocatului Poporului delegat prin ordin al Avocatului Poporului, după cum urmează:

- decide asupra petițiilor formulate de persoanele fizice lezate prin încălcarea drepturilor sau libertăților acestora de către autoritățile administrației publice;
- verifică activitatea de rezolvare legală a petițiilor primite;
- solicită autorităților sau funcționarilor administrației publice în cauză încetarea încălcării drepturilor și libertăților persoanelor fizice, repunerea în drepturi a petiționarului și repararea prejudiciilor;
- formulează puncte de vedere, la cererea Curții Constituționale;
- aprobă propunerile de sesizare din oficiu;
- aprobă efectuarea anchetelor și a vizitelor;
- aprobă notele privind propunerea de soluționare a unor petiții adresate Avocatului Poporului.

Delegarea atribuțiilor în perioada concediului de odihnă este o instituție juridică permisă de prevederile art. 15 alin. (3) din Legea nr. 35/1997, republicată, potrivit căreia Avocatul Poporului poate delega exercitarea acestor atribuții adjunctilor săi sau unor persoane cu funcții de conducere din cadrul instituției.

Dispozițiile art. 15 alin. (1) lit. h) și i) și ale alin. (3) din Legea nr. 35/1997, republicată, se interpretează în lumina considerentelor Deciziei nr. 336/2013 a Curții Constituționale, care a reținut că "Avocatul Poporului are exclusivitatea în privința deciziei de a ridica o excepție de neconstituționalitate, parte a independenței instituționale și funcționale de care acesta se bucură (...)".

În consecință, începând cu anul 2014, în acord cu aspectele reținute în Decizia nr. 336/2013 a Curții Constituționale, s-a exceptat, în mod consecvent, delegarea atribuțiilor privind sesizarea Curții Constituționale, așa cum reiese din ordinele privind delegarea atribuțiilor, afișate pe site-ul instituției Avocatul Poporului, la secțiunea Latest News/Resurse.

Prin urmare, făcând aplicarea art. 15 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 și a considerentelor Deciziei nr. 336/2013 sus-menționate, Avocatul Poporului nu a delegat nici prin Ordinul nr. 190 din 16 octombrie 2018 atribuțiile referitoare la sesizarea Curții Constituționale cu privire la neconstituționalitatea legilor, înainte de promulgarea acestora și nici pe cea de sesizare directă cu excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor.

Avocatul Poporului consideră că decizia de a nu delega atribuțiile în materia controlului de constituționalitate al legilor și ordonanțelor pe calea obiecției și a excepției de neconstituționalitate este

justificată și de faptul că instituția Avocatul Poporului este o autoritate publică unipersonală, autonomă și independentă.

Avocatul Poporului opinează că aspectele sus-menționate reprezintă o consecință a realităților social-politice și economice ale României, care au determinat legiuitorul constituant să creeze o instituție de tip Ombudsman cu caracter unipersonal.

Tipul de conducere unipersonal al instituției, astfel cum reiese din dispozițiile constituționale, în antiteză cu modalitatea de conducere colectivă întâlnită în cadrul altor instituții de tip Ombudsman, conferă Avocatului Poporului putere de decizie și în egală măsură răspunderea personală pentru hotărârile luate. Acestea sunt rațiunile care fundamentează deciziile Avocatului Poporului în delegarea atribuțiilor sale.

Instituții de tip Ombudsman unipersonale se regăsesc, ca de exemplu, în Portugalia, țară în care Ombudsmanul este asistat de doi adjuncți cărora li se pot delega anumite atribuții (ca de exemplu, efectuarea vizitelor inopinate, a inspecțiilor, efectuarea de anchete, examinarea petițiilor, solicitarea de date suplimentare pentru soluționarea petițiilor, audiențe) însă atribuția de sesizare a Curții Constituționale nu poate fi delegată.